

Uçýan haly / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 22 января, 2025

Uçýan haly / satiriki hekaýa UÇÝAN HALY

Raýon içeri işler bölümininiň sülçüsü, milisiýanyň leýtenantı Rejep Hojaýewiç nobatdaky etmeli işlerini edişdirdi-de, süñni ýeňillik bilen ýerinden turdy. Gygyryp gerinjiredi. Soňra üst-basyna serenjam berip, nirädir bir ýerik atlanmakçy boldy. İşige tarap ýonelenem şoldy welin, bat bilen gapy açyldy. Sähel ys tapsa köwsarlap öye dyzaýan gyşyň çapgyn şemaly ýaly kürsäp giren ýaşuly kabinetiň eýesi bilen gadyrly görüşdi.

– Essalawmaleýki-im! – Yüzi jozzuk ýaly, gyrçuw sakgallyja ýaşuly ýeserje gözlerini oýnakladyp iki elini öñe uzatdy: – Manlyk-saglykmy, ogul – diýip, ol Rejep Hojaýewiçiniň elini silterläp ýolara getirdi.

Ýaşulynyň göwresine gelişmeýän çalasyn hereketi Rejep Hojaýewiçi haýran galdyrdy. Ol yzyna dolandy-da, ýerine geçip oturdy. Myhmanynyň arzy-halyny diňledi.

– Bi, nememi onsoň, ýoldaş-towariş milise. Sen ogrulaň, wiý, ogrulaty tutýanlaň başlyggymy?

– Nämé diýjek bolýaňyz, ýaşuly. Aýdyberiň, diňleýän.

Rejep Hojaýewiç nämendir bir zatlar bellemek üçin kagyz-galamyny taýýarlady. Hamana diýersiň, ilki oturan ýerine suw çykan dek ýaşuly ýerinden böküp turdy-da, sülçiniň edil alkymyna geçdi. Gözünü gyrypladyp assyrynlık bilen töweregine seretdi. Onuň sesi pessaýdan dogumly çykdy.

– Maňa Paşşyk Peleň diýýärler, özümem Arzuwdan geldim. Arz bilen. Iki sany täzeje meňzeş halym bardy. Päwrik dokan.

Mellegiň kişmişini satyp alypdym. Ynha, şoň birini jüwlikler cılıpdir.

Rejep Hojayewiç ýapyrylyp ýazyp başlady.

– Sen inim, bi hat-petegiňi goý-da, meň arzymy diňlesene. Men-ä senden haraý gözläp geldim, senem gaýta başga wagt tapmadyk ýaly...

Ýaşuly sözüne dyngy berdi. Rejep Hojaýewiç ýagdaýy düşündirdi.

– Paşsyk aga, bizem kagyz doldurmaly. Ýogsam seň gury gürrüňiňe ynanýan ýok. Aýdyberiň, iki gulagym sizde.

Ýaşuly gürrüňini dowam etdirdi.

– Özüň bilyäň, tomsuň günü her kim oba ýeri bolandoň daşarda ýatýa. Elbet, äpişgeden girendir-dä, öyi köýmuş. Alyp gidipdir halyjygymyň birini. Wah, şo wagtlar tutaýan bolsam myžzygyny çykardym-la oň. Maňlaýyndan goýbärdim goşany.

– Náme, siziň tüpeňiňizem barmy, Paşsyk aga?

– Hawa. Birwagt özüňiz ýaly bir miliseden satyn alypdym.

– Hat-petegi beri düzüwmi oň?

– Sen-aýt, inim, gürrüňi başga ýana sowjak bolmasana. Bir zat etjek bolsaň, meň halymy tapyp ber. Dogry-da walla!

Ýaşulynyň gahardan ýaňa çep dulugy çekilip-çekilip gitdi, elliři sandyrady. Ol zöwwe ýerinden turdy. Sülçiniň gözüne seredip gürledi.

– Náme, ýa senem ogrulaň arkasunu aljak bolýaňmy?! Beýtseň, bizem arz etmäge ýer taparys, edil ýerden ýeke çykandyr öýtme. Çagalaň daýysy şäherdr minissiriň maşynyny sürýä. Soňa aýdyp egniňdäki pawiňini sypyrdaryn. Hä-ä, bilip goýgun.

Rejep Hojaýewiç tüpeňli gürrüňi soňa goýmasa bolmajagyny aňdy.

Ýaşulyny köšeşdirmek iş boldy.

– Agam, rahatlanyň. Halyňzy hökman taparys. Biziň bir yzçy itimiz bar, ogry ýeriň deşigine girenem bolsa, şo tapar ony. Ynha, erte-birgün...

Paşyk aganyň dyzmaçlygy ýetjek derejesine ýetdi. Ol dartylan kiriş ýaly gönüldi. Sülçiniň üstüne haýbat atdy.

– Ýok, häziriň özünde gidersiň meň bilen. Tapdyň bu ýerde keçe telpegi...

Raýondan saýlanyp barýan gozakly motoryň yzynda oturan Paşsyk aga öz-özünden göwni hoş bolup töweregine seretdi. Gozakdaky itiň duýdansyz wowwuldysyna ol tisginip gitdi. Paşsyk aga bu ite özuniň halasgäri hökmünde garady, onuň üýrmesine hem özüce düşündi.

«Akylly janawardyr bu. Nädersiň bara-barmana ogryň söbügine

münäýse».

Eýýäm oba köçesinden çáýkanjyrap barýan motor Paşsyk aganyň deňesine gelip saklandy. Olar tirkeşip öye girdiler.

– Ynha, ogurlanan şu halyň taýy bolmaly.

Rejep Hojaýewiç komanda garaşyp keýerjekläp duran itiň arkasyny sypady. Oňa nämedir bir zatlar diýişdirdi. Ýaňky janawar ysyrgandy-da, art aýagyny galdyryp, ýazylgy ýatan halyny köljertdi. Paşsyk aganyň gözü çykaýjak boldy, gahar bilen gygyrdy.

– Itiňem al-da, göteril şu ýerden. Parsyçalap, näme diýdiň sen oňa? Düşünmeýändir öýtme...

– Tapjak bolsa oň käte şeýdäýmesi bardyr öñünden. Gatyrganma, ýaşuly.

Onýança ol ot edil gözüne urlan ýaly, çyňsap açık duran penjireden okduryldy, ilerilige tarap. Itiň yzyna tirkelen ýaly bolup barýan Rejep Hojaýewiç bir eli bilen kellesindäki papagyny saklady. Paşsyk aga-da olardan galmadı. Sozan guýruk bolşup barýan bu üçler Paşsyk agalaň edil iki öý ilerisindäki tamyň gapysyna baryp saklandy. Ýaňky it janawar ysyrganyp, howla dökülen bir maşyn kömrüň daşynda pyr-pyr pyrlandy.

– Ine, halyň suň aşagyndadır. Kömri beýlæk agdarsaň çykar – diýip, Rejep Hojaýewiç itini yza çekdi.

Paşsyk aga gara der bolup işledi. Goňsusyna käýindi.

– Hýä, peläket diýsänim, mundan beýle zat oslamandym. Görýäňmi kümsükdigini, gapysynda-da iňlär siňek ýok. Öýünü gulplap, jyrandyr bir ýana...

Paşsyk aga dem-dynjyny alman kömrüň köpüsini beýlæk agdardy. Aňyrdan üzümlü haýatyň içinden hasanaklap çykan Meret ylgap gelşine gygyrdy.

– Eý, goňşy, seň edýäniň näme? O sähne alkaşyňa düşündirip aýtdym-a. Sun daň bilen arkasy haltaly gelip karzyna pul alyp gitdi. Soň kömrüni çekip bereýin diýip, ýone beýdip, ony o ýerik agdaraýmaly bolsa özümem başarjak...

Rejep Hojaýewiç eýýäm nämäň-nämedigine düşündi. Ogly baryp ýatan arakhor bolsa, özem daň bilen arkasy haltaly gelip pul alan bolsa, diýmek, ogryny daşdan gözlemeli däl.

– Paşsyk aga, arakhoruň edähedi şeýledir. Puly gutaran günü öýüniň goşuna ýapyşar. Ogluň o hala münüp uçandyr eýýäm şäher sary. Ýone gitjek ýeri bolmaz, arkaýyn bol, ele salarys – diýip, Rejep Hojaýewiç motoryna tarap ýoneldi.

Paşsyk aga, göýä diýersiň, asmandan uçup barýan halyny görjek

bolýan ahmyr bilen hyrçyny dişläp gögüni garady. Satiriki hekaýalar